

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 285/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. mája 2016 prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., Garbiarska 2, Košice, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Daniel Blyšťan s. r. o., Užhorodská 21, Košice, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Daniel Blyšťan, vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na prerokovanie vecí v prítomnosti účastníka konania podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 3 Er 1365/2012 z 30. októbra 2012 a postupom a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41 CoE 403/2015 z 15. decembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

1. Konanie o sťažnosti obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., **z a s t a v u j e .**
2. Návrhu obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., na priznanie náhrady trov konania **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. apríla 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., Garbiarska 2, Košice (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 Er 1365/2012 z 30. októbra 2012 a postupom a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 41 CoE 403/2015 z 15. decembra 2015.

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplynulo, že sťažovateľka je právnickou osobou podnikajúcou v oblasti poisťovníctva. Na základe poisťnej zmluvy uzavretej medzi sťažovateľkou a fyzickou osobou – povinnou 23. novembra 2008 sa táto zaviazala platiť dohodnuté poistné. Keďže povinná v rozpore s poisťnou zmluvou dohodnuté poistné za riadne sťažovateľkou poskytnutú službu nezaplatila, sťažovateľka sa „*v súlade s individuálne uzavretou rozhodcovskou doložkou, ktorú povinný mal možnosť ovplyvniť*“, obrátila na Arbitrážny súd Košice (ďalej len „rozhodcovský súd“), ktorý rozhodcovským rozsudkom zaviazal povinnú na zaplatenie dlžného poistného s príslušenstvom. Povinná dlžné poistné v lehote vyplývajúcej z rozhodcovského rozsudku nezaplatila, preto sťažovateľka na podklade rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu podala súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie, ktorý následne požiadal okresný súd o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Okresný súd napadnutým uznesením žiadosť súdneho exekútora zamietol, čo po podaní odvolania sťažovateľkou krajský súd napadnutým uznesením potvrdil.

Sťažovateľka v sťažnosti namietala, že o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie okresný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania a že vykonaním kontroly postupu rozhodcovského súdu dospel k úplne opačným právnym záverom ako rozhodcovský súd. Takýmto postupom podľa názoru sťažovateľky okresný súd nanovo konštruoval skutkový stav bez toho, aby aj jej umožnil vyjadriť sa k správnosti, pravosti a úplnosti okresným súdom nazhromaždených listinných dôkazov, čím zároveň porušil právo sťažovateľky na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1. dohovoru. Keďže ani krajský súd v odvolacom konaní nevykonával dokazovanie, takýmto „*ne/konaním len potvrdil porušenia práv sťažovateľky, ku ktorým v konaní už došlo na prvom stupni*“. Z dôvodu, že „*zákonný nárok sťažovateľky na úhradu dlžného poistného..., ako aj ďalšie nároky sťažovateľky voči povinnému sú na základe tohto rozhodnutia okresného súdu už súdne nevyžiteľné*“, boli podľa názoru sťažovateľky porušené aj jej práva majetkového charakteru zaručené čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu.

Sťažovateľka v závere sťažnosti vyjadrila presvedčenie, že uvedený postup a rozhodnutia všeobecných súdov sú v rozpore nielen s relevantnými právnymi normami vnútroštátneho právneho poriadku, ale aj judikatúrou ústavného súdu (IV. ÚS 95/2010, II. ÚS 499/2012) a Súdneho dvora Európskej únie (C-472/11, C-342/13), ktorého výklad smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách je záväzný pre všetkých sudcov členských štátov, pričom ich zaväzuje zohľadniť to, či doložka znemožňuje po jednoinštančnom rozhodnutí rozhodcovského súdu podať proti tomuto rozsudku žalobu alebo iný opravný prostriedok na všeobecný súd.

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľka v petite žiadala, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že napadnutým postupom a uznesením okresného súdu a napadnutým postupom a uznesením krajského súdu boli porušené jej základné práva podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu, aby napadnuté uznesenie okresného súdu a napadnuté

uznesenie krajského súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľke priznal náhradu trov právneho zastúpenia.

Dňa 26. apríla 2016 bolo ústavnému súdu doručené podanie, v ktorom mu sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu oznámila, že sťažnosť berie v celom rozsahu späť z dôvodu, že po jej podaní jej bolo doručené opravné uznesenie krajského súdu sp. zn. 41 CoE 403/2015 z 20. apríla 2016, ktorým opravil výrok napadnutého uznesenia tak, že správne znie: „*Uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 3 Er 1365/2012-17 zo dňa 30. októbra 2012 zrušuje a vec vracia okresnému súdu na ďalšie konanie*“, čím sa jej sťažnosť stala bezpredmetnou. Z uvedeného dôvodu žiada konanie o sťažnosti zastaviť a priznať jej náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia v sume 363,79 €.

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 54 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak sťažovateľ vezme svoju sťažnosť späť, ústavný súd konanie o nej zastaví okrem prípadu, ak ústavný súd rozhodne, že späťvzatie sa nepripúšťa, najmä ak sťažnosť smeruje proti takému právoplatnému

rozhodnutiu, opatreniu alebo inému zásahu, ktoré mimoriadne závažným spôsobom porušujú základné práva alebo slobody sťažovateľa.

Vzhľadom na to, že sťažovateľka podaním z 26. apríla 2016 vzala svoju sťažnosť späť a ústavný súd z tejto sťažnosti nezistil existenciu skutočností, ktoré by mohli viesť k záveru o neprípustnosti zastavenia konania, rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia (obdobne napr. III. ÚS 126/07, III. ÚS 203/2013, III. ÚS 408/2013, III. ÚS 560/2013, III. ÚS 454/2014 a iné).

Sťažovateľka v podaní z 26. apríla 2016 požiadala, aby jej ústavný súd „*vzhľadom na okolnosti prípadu a obsah pôvodných rozhodnutí Okresného a Krajského súdu... priznal náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia v sume 363,79 €*“.

Podľa § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania zo svojho.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že priznanie náhrady trov v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v zásade podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody orgánom verejnej moci.

V danom prípade k takémuto vysloveniu označených práv sťažovateľky nedošlo.

V súvislosti s uvedenou požiadavkou ústavný súd upriamuje pozornosť právneho zástupcu sťažovateľky na to, že podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov je advokát povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať

nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady (II. ÚS 117/05).

Ak právny zástupca sťažovateľky poukazuje na okolnosti daného prípadu, mal sa ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu oboznámiť s celým obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu, z ktorého by ako osoba znalá práva musel zistiť, že pri jeho vyhotovovaní došlo k chybe v písaní, pretože jeho výrok nekorešponduje s odôvodnením. Zrejme to však neurobil, pretože aj odôvodnenie ním koncipovanej sťažnosti, ktoré je v zmysle § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde jednou zo všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, nasvedčuje tomu, že si uvedený rozpor sám nevšimol.

Vzniknutej situácii sa dalo predísť, ak by právny zástupca sťažovateľky, ktorý v jej mene opakovane podáva obsahovo identické sťažnosti, rešpektoval skutočnosť, že pre účely posúdenia dodržania lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu vyplývajúcej z § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde nestačí v sťažnosti uviesť dátum, kedy sťažovateľ, resp. právny zástupca sťažovateľa, to-ktoré rozhodnutie všeobecného súdu prevzal. Rozhodnutie všeobecného súdu, na ktorom nie je riadne vyznačený dátum nadobudnutia jeho právoplatnosti, nemožno považovať za zodpovedajúce zákonnej požiadavke vyplývajúcej z § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 441/2013).

Na základe uvedeného ústavný súd návrhu sťažovateľky na priznanie náhrady trov konania nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. mája 2016